

DOMOVINA

3 G. Licealna knjižnica,
Poljansk c. 2 drž. gimn.
p. Ljubljana.

Oglaš:

za 1 mm x 60 inseratnega stolpča mali 30 vinarjev,
aradai 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K.
Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 6.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K,
celoletno 36 K.

Kakor jata vran...

Jata črnih vran se je vsula na polje, posejano s pšenico, da gladna požre vse zrnje in uniči vse kmetovo delo...

Toipe črnosuknježev, terciar, Orlov in drugih klerikalnih agitatorjev so se razširile po deželi na agitacijo za klerikalno časopisje, da s sladkimi hinavskimi besedami, z grožnjami s peklom in lažni uropajo omahljivcem še zadnje ostanke razsodnosti.

Agitacija za klerikalno časopisje se je začela na debelo. V nedeljah lepijo po cerkvah, farovžih, kaplanijah in drugih poslopijih kupoma klerikalne letake, ki priporočajo klerikalne liste. Domači duhovniki so ponekod imeli cele politične shode v cerkvah in udrihali po naprednem časopisju, kot udriha pijanec, kadar mu je denarja zmanjkalo, po vseh in po vsem. Tudi misijoni so se vršili v to svrhu. Na naš narod, ki je še žalibog ponekod nerazsoden in premalo samostojno misleč, je doživel veliko klerikalno ofenzivo. Zanesemo se, da jo bo hrabro prestal in da ne bodo mogli klerikalci beležiti resnih uspehov.

Naših najtrdnjših naprednih postojank nam ne bodo omejali. Trdni, samozavestni naprednjaki ne bodo nasledili sladkim vabam. Ako vjamejo klerikalci kakega slabotneža, nam ne bo žal zanj. Vendar pa je mnogo ljudi, ki so dobri naprednjaki, a bi se znali trenutno udati. Zato naj naši najzanesljivejši te podučijo in jih utrjujejo, da bodo vzdržali dobro organizirano klerikalno ofenzivo.

Vrzite klerikalne agitatorje povsod skozi vrata. Mi se moramo boriti z vsemi silami, da ne bo več klerikalna noč potemnila naše domovine. Mi ne maramo več farške strahovlade, kakršna je bila za časa Šusteršiča, ne maramo več, da bi v vseh zadevah imel prvo besedo klerikalci. Ne bojmo se farških groženj s peklom in ne nasedajmo njihovim obljubam, da bomo prišli kar v nebesa,

ako bomo šli s klerikalci. Duhovniki obetajo farškim podrepnikom nebesa na drugem svetu, sami pa jih imajo že tukaj. Oni nam pridigujejo post, s katerim naj bi si mi služili nebesa, sami pa poleg drugih dohodkov pobirajo od revnega kmetiča še biro in prav nič ne mislijo na post. Ali so mogoče naši dobro rejeni župniki namestniki apostolov, ki so živeli revno in niso imeli bogatih gruntov, farovžev in bire. Večina naših duhovnikov živi danes tako, da se vidi, da v nebesa na onem svetu sploh sami ne verjamejo.

Imamo sicer tudi duhovnike, ki so pravi namestniki apostolov, le žal, da so ti zelo redki in da jih je vedno manj. Duhovnik, ki meša vero s politiko in zlorablja lepe Kristusove nauke v politične svrhe, pa je slepar. To vidimo iz nešteti pridig po cerkvah, ki so prej podobne govorancam po beznicah, nego božji besedi, to vidimo iz ostudne pisave klerikalnih listov, ki se naravnost bogokletno norčujejo iz krščanstva in ga zlorabljajo. Tako, kot pridigujejo politični duhovniki in tako, kot pišejo klerikalni listi, Kristus ni učil. Takšen način zlorabe krščanskih nauk ubija vero med narodom. Zato klerikalci že danes ne poznajo več: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!

Mi hočemo pravega krščanstva, mi hočemo biti naprednjaki. Zato ne nasedajmo sleparskim besedam, ne naročajmo klerikalnih listov, agitirajmo za naše napredne liste in pridobivajmo nove pristaje za napredno stvar. Kdor se je klerikalcem v slabotnem trenutku vdal, se jim zapisal in naročil kak klerikalni list, naj jim list zavrne!

Na delo vsi za napredne časopise, da pariramo klerikalcem. Ako bomo odločni in nestrahopejni, bomo imeli uspeh, ker se mi borimo za resnico in pravico.

Ministrska kriza

Ze zopet imamo ministrsko krizo, Pašičeva vlada se nahaja v ostavki in zasedanje narodne skupščine je odgodelo — na nedoločen čas, dokler kriza ne bo rešena in ne dobimo nove vlade.

Kje tiči vzrok? Kdo izziva te večne krize in nanaša s tem državi veliko škodo?

Kriva so žalostne razmere v radikalni stranki, ki se nahaja z demokrati skupaj na vladi. Demokrati hočejo, da se upravlja država res pošteno in zato zadobivajo v ljudstvu vedno več pristajev. Radikalci imajo pa pred očmi vedno samo koristi svoje stranke. Obe stranki sta se združili samo zato, ker sta približno enako močni, nobena pa ni sama za sebe tako močna, da bi sama prevzela vlado.

Demokrati kot resnično napredna in ljudska stranka niso šli radi v

družbo s tako stranko, kot so radikalci, ki so vse prej kot pravi, odkriti prijatelji ljudstva in njegovih pravic. Ampak, kakor rečeno, volitve so tako izpadle, da nobena od teh velikih strank ni dobila večine in zato sta obe stranki skupaj morali prevzeti vlado.

Radikalci bi pa radi sami vladali, ali pa v družbi s strankami, ki niso tako vnete za pravice ljudstva kot demokrati. Med radikalci je dosti uvidevnihi ljudi, ki so pripravljeni upravljati državo v družbi z demokrati, ampak v radikalni stranki je tudi dosti takih, ki bi na vsak način radi postali ministri in ti so s svojimi zahtevami izzvali ministrsko krizo.

Minister notranjih zadev je Svetozar Pribičević, demokrat, ki hoče pošteno in dobro upravo. Zato ga radikalci — in tudi naši klerikalci — sovražijo bolj kot kogarsibodi dru-

gega in zahtevali so, da pride na to mesto radikalec, katere zahteve demokrati nikakor nočejo in ne morejo sprejeti, ako nočejo, da se uprava poslabša. Razun tega hočejo demokrati tako izvršitev agrarne reforme, da bo imel od nje res korist oni, ki zemljo obdeluje, kmet. Radikalci so bolj za veleposestnike.

To sta dva glavna vzroka spora med radikalci in demokrati in v tem tiči tudi vzrok krize. Teško je skupno delo med napredno in ljudsko demokrasko in med starokopitno, celo nazadnjaško radikalno stranko. Ampak razmere v narodni skupščini so take, da je mogoča samo vlada, sestavljena v glavnem iz demokratov in radikalcev in zato bo tudi nova vlada skoraj gotovo sestavljena ravno tako kot dosedanja.

Ampak država trpi škodo radi takih kriz, ki jih izzivajo radikalni mi-

nistrski kandidati. Čisto resno se namreč govori, da je med radikalnimi poslanci toliko takih mož, ki bi hoteli postati ministri, da bi lahko sestavili tri, ne samo eno vlado! Skupno delo s tako stranko je res težavno in pravi red bo zavladal v državi šele potem, ko dobijo demokrati pri volitvah tako večino, da bodo sami lahko prevzeli vlado v svoje roke. Demokratska stranka je edina, ki bi mogla Jugoslavijo urediti na znotraj in zavarovati na zunanaj in ako bo pri prihodnjih volitvah ljudstvo pametno, bo glasovalo za demokratske kandidate, ker samo od tega bo imelo koristi.

To je pouk iz sedanje ministrske krize, ki so jo tako lahkomišlino in naravnost brezvestno izzvali radikalci.

Župnik ustanovitelj Sokola — in še nekaj

Iz Polenšaka pri Ptujju nam pišejo: Naš preljubeznjivi Joža Jo je vendar enkrat izkupil. Kakor je znano skoro v vsem ptujskem okraju, ga ni menda v vsej lavantinski škofiji duhovnika, ki bi s svojimi farani tako ravnal, kakor naš dični župnik Poplatnik. Ne mine skoro teden, da bi ne imel on s sodnijo opravka. Pravijo, da je imel v tekočem letu «samo» 17 tožb.

Ker je pretepal v šoli otroka tako, da so mu nekateri učenci pričeli štrajkati in niso več hoteli obiskovati njegovih ur in so se radi takega počenja nja «božjega» namestnika pritožili prizadeti stariši na višjo šolsko oblast, je naš dragi Jože hitro zvalil vse na našega obče spoštovanega gosp. nadučitelja, češ da je ta nagovarjal otroke, naj zapuste razred, če jih bo veroučitelj pretepal ter, da je gosp. nadučitelj pobiral pri šolskih otrocih podpise za pritožbo zoper dičnega gospoda veroučitelja.

Dne 22. novembra t. l. pa se je vršila v Ptujju javna glavna razprava proti obrekovalcu. Gospod Joža je prignal ves farški aparat, ki bi naj dokazal, da je njegovo obrekovanje utemeljeno. Pod pritiskom prisega pa se je dognalo, da je gosp. nadučitelj popolnoma nedolžen in naš ljubljani Joža je uvidel, da je zgubljen. Prosil je za poravnavo ter, kakor je obtožitelj zahteval, plačal vse stroške in 1000 K za Sokolski sklad na Polenšaku.

Poglejmo si tega častnega Kristusovega namestnika še malo od druge strani! Če bi ptujsko okrajno glavarstvo zbralo vse pritožbe, ki so se že vložile proti gospodu Poplatniku, bi nastala iz tega velika knjiga! Čudimo se le, da vse skupaj nič ne zaleže. Na vse te mnogoštevilne, celo uradne pritožbe in obtožbe, podprte z nebroj pričami, so dobile vfarane občine le na eno pritožbo od pokrajinskega namestništva odgovor, da je prizadeti župnik pri škofijskem ordinariatu v Mariburu izjavil, da se hoče s svojimi nasprotniki poravnati. Hvala lepa za tako poravnavo, če župnik nedeljo pozneje zopet vse farane ozmerja raz priznice in rabi pri tem izraze, ki jih dostojen človek skoro ne pozna!

Čudimo se n. pr. tudi temu, da se vsakemu posestniku odvzame pes, ki bi prosto okrog tekal, le našemu župniku ne — in če se to strokrat uradno naznani! So li za našega kneta, ki je vedno poklican kot prvi na branik domovine, druge postave, kakor za katoliškega župnika, ki izpodkopava pri vsaki priložnosti ugled ujedinjene domovine?

Merodajnim oblastim še sledeča vprašanja:

1.) Ali je nekaznjivo, da odide župnik na Vidov dan izpred oltarja, če poje šolska mladina državno himno?

2.) Ali je nekaznjivo, da prepove župnik organistu, da ne sme na narodni praznik orgljati naše državne himne?

3.) Ali je nekaznjivo, da župnik na narodni praznik ne izveši na uradnem poslopiju naše državne ali vsaj narodne trobojnice, ki jo pa ima vedno pripravljeno za razne cerkvene in politične prireditve?

4.) Ali je dovoljeno, da katoliški župnik, ki je državno plačan kot vodja krstne matice, vsako stranko, ki rabi uradni dokument ali potrdilo, strankarsko odpodi, oziroma jo ozmerja, kakor hitro je s stranko med štirimi očmi? Čemu je vsak drug uradnik kaznovan, če ne občuje s strankami dostojno?

5.) Ali je dovoljeno, da ščuva župnik raz priznice ljudi, da naj poderejo spomenik vojnih žrtv, za katerega je daroval velikodušni domačin nad 20 tisoč kron?

6.) Ali ni kaznivo, če naziva župnik ob nedeljah raz priznice, ko je navzoča tudi mladina, da so vsi farani k... e in k... rji?

7.) Ali naj poučuje našo mladino še duhovnik, ki pretepa učence v šoli s šolskro škatljo po glavi, da otroci omedlijo in se jim nato smeji; součencem pa prepove, da bi pomagali omedlelemu otroku?

8.) Ali je dovoljeno, da vganja veroučitelj v šoli le politiko, mesto da bi poučeval svoj predmet?

9.) Ali ni nikakšnih taks za razne cerkvene obrede v naši kraljevini?

10.) Ali res nima državna oblast v svobodni Jugoslaviji toliko moči, da provzroči premestitev duhovnika, ki se je pregrešil ponovno proti gorenjim točkam, če to želi in ponovno zahteva nad 80 % prebivalstva?

Če je to vse premalo, potem ni čudno, če mislijo mnogi kmeti, da so le za davke in druge žrtve — sicer pa ostanejo tudi v Jugoslaviji brezpravni poljedelci. Velik del naprednega kmetijskega in obrtniškega stanu misli, da se gotovi gospodje politični uradniki boje nastopiti proti klerikalcem, ker računajo s tem, da bodo zagospodovali na Slovenskem v doglednem času zopet črnosukneži. Gospodje, kar metlo v roke, razumni napredni kmetje in obrtniki si ne želijo farske strahovlade in se borijo proti njej z vsemi silami, da ne bodo zagospodovali črni nazadnjaki. Zasljepljeni množici farskih pristašev se že tudi odpirajo oči.

Politični pregled

V Beogradu imamo zopet ministrsko krizo,

o kateri poročamo na drugem mestu. Želeli bi bilo, da kriza čim prej konča, ker dokler ona traja, mora počivati delo v skupščini, pri čemur trpi država veliko škodo.

V našem domačem časopisju se je vnel oster boj

radi upravne razdelitve države,

ker bi nekateri hoteli na vsak način, da bi vse slovensko ozemlje ostalo ena oblast. Po sprejetju in veljavni ustavi smejo imeti posamezne oblasti največ po 800.000 prebivalcev in ker ima Slovenija nekaj čez en milijon prebivalcev, se mora razdeliti na dve oblasti: ljubljansko in mariborsko. To je tudi veliko boljše, ker v manjših oblastnih samoupravnih zborih bo prišlo ljudstvo bolj do svoje veljave, kot v večjih samoupravnih zbori. Zato je ta prepis naravnost smel in popolnoma nepotreben, ker ustava ne bo menjana.

Zakonodajni odbor narodne skupščine je razpravjal

o občinskem volilnem redu za Slovenijo

in pričakovati je, da dobimo v kratkem nov občinski volilni red. Zenska volilna pravica ne bo sprejeta in najbrže bo dveletno bivanje v občini pogoj za pridobitev volilne pravice. Mislimo, da je ta določba pravična, ker od človeka, ki niti dve leti še ne živi v kaki občini, se ne more pričakovati, da bi se dobro in temeljito spoznal v občinskih zadevah.

Ministrstvo za kmetijstvo in vode je sklicalo na 12. december v Beograd

kmetijski svet,

ki bo trajal šest dni in se bo na sejah razpravljalo o raznih panogah kmetijstva, med drugim: o zakonskem načrtu za zavarovanje živine, o zakonskem načrtu glede kmetijskega osebne kredita, o kmetijskem hipotekarnem kreditu, o železniških tarifih z ozirom na kmetijstvo, o zakonskem načrtu glede ureditve poljedelske službe med narodom. Upati je, da bodo ta posvetovanja imela pričakovani uspeh.

Zveza narodov je sklenila, da odide v Albanijo posebna komisija z nalogo, da prouči albanske meje. Ta komisija še ni sestavljena, kaj šele odpotovala v Albanijo in vendar se je že pojavilo

italijansko vojaštvo v Albaniji,

češ, da bo služilo tej komisiji kot varstvo. Lepo državo so napravile velike sile tam doli na južni naši meji! Ljudstvo v tej Albaniji je tako divje, da morajo spremljati celo mednarodne komisije vojaške čete, da Albanci članov komisij ne pobijejo in oropajo! Albanija ne bo nikdar zmožna samostalnega življenja in najboljši bi bilo, ako bi se severni del dežele priznal Jugoslaviji, južni del pa Grčiji. Ampak taka rešitev albanskega vprašanja ne diši Italiji in zato je bila ustvarjena albanska država, ki bo vir večnih bojov in nemirov.

Z velikimi obljubami se je sestala takozvana

washingtonska konferenca,

na kateri se bo baje razpravljalo o razorožitvi in večnem miru. Dosti dolgo že razpravljajo v Washingtonu na tej konferenci diplomati raznih velikih sil, ali uspeha ni nobenega. Francija je kratkoma izjavila, da ona ne omeji oboroževanja čisto nič vse dotlej, dokler ji bo žugala — nemška nevarnost. Italija se pa boji — jugoslovanske nevarnosti, ker hoče pač pokazati, da je še vedno sama strahopetnost. Zato ostane v Evropi vse pri starem, samo radi daljnega vzhoda se morda doseže sporazum med Ameriko, Anglijo in Japonsko. Pa tudi ta sporazum bo najbrže samo odgodil veliki konflikt, ki se pripravlja na daljnem vzhodu med Ameriko in Japonsko. Ne, miru še ne bo, ker je preveč krivice na svetu.

Avstrija se pa nahaja pred pomom. Te dni so bili

resni nemiri na Dunaju,

pri kateri priliki je bilo popolnoma opustošenih in razbitih več stotin kavarn, hotelov in trgovin in ropalo se je neovirano pri belem dnevu. Škoda znaša veliko čez eno milijardo kron. Vse to radi neznosne draginje, ker v Avstriji se za manj kot sto kron sploh nič ne dobi, cene se glasijo po navadi le na tisočake pri vsaki malenkosti. Avstrija ne bo mogla dolgo obstojati, ker država ima ogromne stroške, dohodke pa prav majhne in si pomaga s tiskanjem novih bankovcev, ki jih ima že za čez 100 milijard kron in bo v tem oziru kmalu enaka Rusiji. Za primer, kako slabo stoji Avstrija, naj služi to, da se dobi za en naš dinar (štiri kro) preko 100 avstrijskih kron!

Po dolgih bojih in pogajanjih se je dosegel

sporazum med Anglijo in Irsko

na ta način, da dobi Irska, ki je bila do sedaj sestavni del Anglije, skoraj

popolno svobodo in neodvisnost, samo angleškega kralja bo priznavala za svojega vladarja. Irski so dolgo vodili borbo za svojo svobodo in ta borba jih je veljala veliko prelite krvi. Končno so svoj cilj vendar dosegli, kakor ga doseže vsak narod, ki je v borbi za svojo svobodo vztrajen in požrtvovalen. Na koncu vendar vedno in povsod zmaga pravica in zato smo prepričani, da pride tudi dan, ko zasije solnce svobode tudi našim zaslužnjem notranjskim, primorskim in koroškimi bratom.

Dopisi

Dobrepolje. Že dolgo časa se nismo oglašili nič v časopisju. Vzrok temu je bil, da se ni nič posebnega zgodilo, odkar se je dobrepoljskim klerikalcem ribniški katoliški shod tako dobro posrečil, da so imeli poseben vlak — živinske vagone in polovično vožnjo, ki pa je stala do Ribnice 30 kron, dasiravno stane navadna cela vožnja samo 24 kron. Ampak sedaj pa imamo poročati nekaj novega, kar je vredno si zapomniti. Dobrepoljski Orel je namreč napravil «Miklavžev večer». Zdenski Jurče je organiziral celo bando Miklavžev, parkljev, angeljev itd. Za Miklavža so dobili podgorskega Urbana, ki je res prav pripraven za ta posej. Terkulov Tone in Spolerjev Viktor sta igrala angele. Parkelj je bil znani Prelesnik, po domače Grmov Fronček iz Vidma. Kar se tiče zadnjega, moramo pripoznati, da si boljšega niso mogli izbrati. Če h koncu vso to družbo multipliciramo še s sinom bivšega avstrijaka Jakliča, ki je igral sv. Antona, potem vemo, pri čem da smo. A zdaj pride najlepše. Ko se je namreč ta lična družba pripeljala na Cesto, najbolj klerikalno vas, so začela leteti na sv. Miklavža polena iz skritih kotov. Dasi so imeli precej močno stražo, so jo morali koncem koncev vendar le pobrisati. Tako žalostno je končal ta lepi spreved dobrepoljskih Orlov-Miklavžev. To bo zopet robantil naš dobri ka-

ANDREJ LES.

Za veselo življenje

I.

Vriskajmo! Zakaj? Dasi je draginja huda in nam je letos tudi vreme nagajalo, vendar Vam pravim, dragi moji: Vriskajmo, radujmo se!

Do nedavno je ležala na naši krasni zemlji temna megla, ki je branila, da nismo mogli biti od srca veseli, da je bilo vse nekako potuhnjeno, hinavsko, neodkrito, neveselo. Posebno zunaj na deželi, kjer je svet najlepši, je davila naše priprosto ljudstvo neka nevidna pest, da si ni upalo živeti, kakor mu je velevala narava in srce in kakor mu je sam Bog zapisal v dušo. Vsaka odkrita beseda, vsako naravno dejanje, vsaka nedolžna pesem, vsako razvedrilo se je presojalo po hinavskem pravilu: to je liberalno, to je demokratsko, to je protiversko, to ni katoliško; ta je nevernik, ta je sokolica, ta je samostojnik — vsi so pogubljeni! Poleg tega je nam neprestano donelo in šepetalo na uho: Daj za cerkev, daj za zvonove, daj za «ofer», daj za Orle, za bero, za očenaše, krst, pogreb, spovedne liste, farovške hleve, za sprejem dekana, škofa itd. itd. Vedel si, da je vse to nepotrebno, da Bog ne zahteva in nikoli ni zahteval kaj takega od Tebe, vendar si dal, da se ogneš hudobnim jezikom Orlov in Marijinih devic. Žalostno je bilo gledati tiste uboge siromake, ki so letali z neumnimi obrazi z ene božje poti na drugo, zdaj k Sv. Križu, zdaj na Višarje, na Sv. Goro, na Brezje, v Lurd in na Laško, kjer ba-

je iz bolanih ali prismuknjenih babnic vragove izganjajo — ter so trčili dragoceni čas in denar za prazne farbarije. Mladi ljudje so si pomagali na ta način, da so združevali z romanjem svoja ljubezenska pota. Poznam neko vas, kjer so se devet mesecev po hoji na daljne Višarje vsako leto zanesljivo pokazali nasledki tudi pri marsikateri Marijini devici, ki je hodila preblizu Orlov.

Ako nisi hodil v cerkev, ker je bilo mnogo dela doma ali ker Ti je presedela pridiga o Sokolih, ako nisi hodil neprestano k spovedi, ker nisi kradel, ne ubijal, ne sleparil, ne sovražil, a pridno delal, tedaj si bil proklet, dasi Te je Bog imel veliko rajše, nego vse tretjerednike. Toda nagajali so Ti pri občini, nagajali so Ti pobožni sosedje, da se nisi mogel v miru veseliti svojega življenja. Res trnjevo pot je hodil marsikateri, ki je bil blagega srca, dobrih misli, usmiljen, delaven in priden, samo zato, ker mu je Bog dal zdravo pamet in se ni hotel hliniti ter ni bil udan praznoverju.

In zdaj, dragi moji, smo rešeni te megle, te nadloge, ki je nas kvarila stoletja! Jugoslavija je nam prinesla duševno svobodo in to je eden najdragocenejših zakladov, za katerega so največji in najizobraženejši narodi z veseljem dajali kri in imetje.

II.

Beseda, da moramo ljubiti vse ljudi na svetu v svojo lastno srečo,

je prišla iz Jutrove dežele do nas in prvi jo je izgovoril Jezus iz Nazareta. On zahteva, da moramo ljubiti svoje sovražnike. Prvi, ki bi se morali ravnati po tem nauku, so oni, ki pravijo, da so nasledniki in namestniki Jezusa Krista. V prvih stoletjih za njim so to tudi res delali, in staroverski ali pravoslavni duhovniki izpolnjujejo to najvažnejšo zapoved dosledno do danes. Oni pa, ki so si izvolili Laha za svojega papeža in so zaupanje, katero jim je ljudstvo izkazovalo v prvih stoletjih, izrabili v to, da so dobili neomejeno oblast celo nad kralji in cesarji, so izgubili Kristusa in njegovo ljubezen popolnoma iz vida ter se jeli loviti za lastne koristi, posvetno bogastvo, tirali ljudstvo v bedo, mu obetali posmrtna nebesa, sami pa živeli v razkošju, izobilju in uživali nebesa na tem svetu; nasprotnike, ki so se upirali taki lopovščini, so preganjali in sežigali kakor n. pr. Jana Husa. Njihova propalost je bila neizmerna in naše ljudstvo še veliko premalo ve o teh zgodovinskih dokazanih stvarih. Nezmotljivi papež Aleksander VI. je imel n. pr. s svojo lastno hčerjo Lukrecijo otroke, nebroj priležnic, in je dal na stotine svojih nasprotnikov zavratno umoriti in zastrupiti. Papeževi hlapci, to so katoliški duhovniki, so sleparili z izmišljenimi čudeži, kupčevali z ostanki svetnikov, z nadnaravno močjo, katero so si sleparsko lastili in v katero so ljudje morali verovati, ako niso hoteli biti spoznani za krivo vernike in poginiti v groznih mukah na tezalnici in grmadi.

Odpor proti takemu početju je postajal seveda vedno hujsi, a sila težaven, ker so imeli duhovniki vso oblast, vse kralje in cesarje v rokah. Toda razne revolucije, pred vsem pa velikanski napredek prirodoznanstva, ki je jasno dokazal vso cigansko sleparijo duhovnikov s čudeži, svetinjami, svetotajstvi itd., so v zadnjem stoletju vendar docela podrii vse njihove zvite čarovnije in goljufije, in danes je le malo tako zabutih ljudi, da bi verjeli v nadnaravno silo katoliškega popa, ki sam nikoli in nobeden ni verjel vanjo.

Tista uboga, slaboumna tolpa, ki še tava za njimi, je tako brezpomembna, da nikjer ne odločuje in tudi v naši prekrasni Jugoslaviji je prišlo zdaj do tega, da je duhovniške vlade konec na veke.

III.

V naslednjem podamo nekaj slik iz življenja našega naroda in duhovništva, a ne iz želje po gonji, temveč samo zaradi tega, da naši ubogi ljudje izpregledajo, kako neumno in žalostno so živeli pod farovško komando do danes. Uverjeni smo, da bo potem marsikateri uravnil svoje življenje bolj naravno in pametno, da ne bo trepetal brez vzroka pred peklom, ki se nahaja le v lastnem srcu, ako smo kaj hudega naredili svojemu bližnjemu in za kar nas tudi posvetna pravica veliko gotovejše kaznuje, kakor strašilo, ki ga ima baje duhovnik privezanega na verigi svoje čarovnije in ki bo nas baje šele na onem svetu grizlo. Ko bi duhovništvo v to verjelo, bi nikdar noben duhovnik ne uganjal

plan g. Martinčič, ko bo zvedel, da so bili Orli tepeni od lastnih klerikalnih pristašev. Toliko za enkrat! Kadar bo zopet kaj novega, bomo pa zopet napisali.

Poljanska dolina. (Misijon.) Poljanska dolina je stala zadnji teden pod vtisom misijona v Poljanah. Niti od daleč nam ne prihaja na misel, dotikati se res pravih, cerkvenih in nabožnih prirediteljev. To pa misijon v Poljanah, in tako je najbrže povsod, ni bil. Bila je to čisto navadna politična prireditev v cerkvi z nekoliko — radi lepšega — prirejšano cerkveno navlako. Glavno je bilo hujskanje proti Sokolu in naprednim časopisom, katere so po imenih navajali. Najhujše so obdelovali «Domovino». Uboga reva, smiliš se nam, kar si morala prestati. «Domovina» je bila pri mnogih pogoj za odvezo, odnosno za «ta suho». Je-li res prišel hudič ob vso moč, kajti pred leti, ko še ni bilo časopisja, se je strašilo s peklom in vsemi hudičevimi, seveda izmišljenimi, mukami, da je vsled tega tedanje čase več ljudi znorelo. Zdaj, kakor se vidi, je pekel in hudič že bolj stranska stvar. Glavno so napredni listi in seveda tisti, ki se v kraju največ čitajo in ta je v naši dolini «Domovina». Drugod, kjer zavzema «Kmetijski list» prvo mesto, je ta, drugod zopet drugi. Nasprotno se je pa z največjo vnemo priporočalo klerikalno časopisje «Bogoljub», «Domoljub» itd. Seveda, to so listi neomadeževani, ki «nikoli» ne lažejo, a so seveda zelo spretni, da znajo zadrževati ljudstvo pod duhovskim vodstvom in izrabljanjem. Za listi je prišel na vrsto Sokol. Tu so se pripovedovale in brale ljudem razne izmišljotine o sokolskem postopanju, kakor da Sokoli niso ljudje. Temu nasproti so se stavili za zgled čuki. No, in ravno poljanski čuki niso sami angeljčki, večina med njimi so

pravi «porkamadonovci», dobri tiho-tapci, pa slabi državljani, kajti v krajih, kjer je ta golazen, tam primanjkuje vsakega domovinskega čuta. In ti porkamadonovci, komunisti in kar so še vse, so delali v nedeljo špalir sv. Rešnjemu telesu. Tu bi bili imeli gospodje patri Srca Jezusovega dovolj hvalevredne snovi. Pa za to ni šlo, ni šlo za verske čednosti, temveč za to, da se ljudstvo obdrži pod fariško oblastjo. V Poljanah se je šlo tudi za spreobrnjenje ondotnih liberalcev. To se jim pa ni posrečilo. Kdor je trden, ostane trden in ga ne premakne noben misijon in nobeno tercijsko javkanje in opravljanje od strani zagrizenih tercijsk in tercijsk. Sploh pa ni bilo nobene prave doslednosti. Omenili smo že o odvezi glede «Domovine». Tu je bilo pravo barantanje. Bili so slučajji, v katerih se je po dolgem barantanju in prerekanju le dala odveza, če se takozvani grešnik tudi ni hotel odpovedati «Domovini». Zgodilo se je tudi, da je spovedanec vstal od spovednice z besedami: «Jaz ostanem pri «Domovini», Vi pa imejte Vašo odvezo!» Čez mesec dni se bo govorilo še tu in tam med tercijskimi, a drugo bo šlo vse staro pot. Med njimi, «pobožnimi», bo obstajala še nadalje ista zavist, sovraštvo in opravljanje svojega bližnjega kakor prej in še hujše, četudi se je vršila neka slovesna prisega in obljuba v cerkvi: Vse odpustiti in biti z vsakomur dober! Poljanski župnik ni v stanu spreobrniti teh preklicanih liberalcev. Treba je bilo poklicati na pomoč v tej stvari bolj premetene in sposobnejše govornike iz Ljubljane. Tudi tem se ni posrečilo. Zatrjevalo se je, da se čez tristo oseb ne udeležuje misijona — in pred petnajstimi leti si takih junakov in junakinj lahko naštel na prste ene roke. Se li vam kaj zdi? In teh tristo in s temi jih je še veliko in veliko, bo šlo svojo za-

črtano pot svobode. Lista «Domovine» zato ne bo nič manj prihajalo v dolino; Sokol, ravno zdaj ustanovljen, se bo razvijal in razprostrl svoja krila čez vso dolino. Kar smo že večkrat povdarjali, povdarjamo ponovno: «Cerkev bodi cerkev in naj služi res svojemu namenu, a naj se ne pretvarja v politično beznico tudi pod imenom kakega misijona.

Bloke. Naš «prezaslužni» župnik Viktor Švigelj se je z prav veliko vnemo vrgel na agitacijo za «katoliško časopisje». Oplakatil je ves farovž in še sosedna poslopja s plakati, ki kričavo priporočajo «Domoljub», «Novi čas» itd., torej same cvetke dobrega časopisja. Dobro bi bilo, da bi financa ugotovila, če se je dalo pri plakatih državi, kar je njenega, to je kolke. Zelo podučno pridigo je imel 27. novembra. Bila je zelo «brihtna», kot ponavadi. Draginje so krivi liberalci, samostojni in drugi neklerikalci. Iz raznih njegovih izvajanj je posneti, da se je Viktor s pametjo skregal. Poagitiral je malo za katoliški konsum, češ da v trgovine, kjer so brezverski časopisi, se ne sme zahajati. Očividno bo treba sedaj večje agitacije, ker so cene v konsumu nenavadno «nizke» — dobri prijatelji dobe morda tudi kaj zastoj! Zakaj je pa napredno časopisje kar naenkrat tako nevarno postalo? Pa morda vendar ni kriva temu škofova knjiga «V boj za srečno in veselo krščansko življenje»? Škoda je res, da še naš Viktor ne izda kake poučne knjige, kjer bi mu lahko brat Jože pomagal.

Oplotnica. Nekdanji član bivše tukajšnje «Sängerrunde», ki ni hotela v slovenskem kraju popevati slovenskih pesmi, in sedanji odbor-nik SLS., Leskovar, se poteguje za mesto občinskega birača na ta način, da meče kar brezplačno popolnoma mirne goste iz tukajšnje gostilne. Pomaga mu pa županov sin. Čestitamo SLS. k tako prekrasni pridobitvi!

Beleške

+ **Vprašanje verskega pouka.** Sklep višjega šolskega sveta, naj stariši odločajo, ali se naj njihovi otroci poučujejo v verouku ali ne, je seveda vzbudil v klerikalnem časopisju veliko ogorčenje. Mi smo že v zadnjih dveh številkah povedali svoje mnenje, da se je namreč to sklenilo samo radi tega, da se duhovniki, ki zlorabljajo vero v politične svrhe, lahko prisilijo le z grožnjami do tega, da opustijo politiziranje v šoli. Ako boš namreč takemu duhovniku, ki namesto da bi učil v šoli pravi krščanski nauk, le zavija verske nauke v politično smer, zagrozil, da mu ne pustiš več svojih otrok poučevati, bo takoj pametnejši. Poleg tega pa ima ta odlok tudi to prednost, da se lahko upreš, da bi tvoje otroke poučevali duhovniki, ki prešestno in nepošteno živijo, kot n. pr. Magajna in sto drugih. Ako se danes nad takim sklepom škandalizirajo klerikalni listi, kot n. pr. «Straža», že vemo, da je ta sklep zadel pravo. «Straža» je eden tistih listov, ki uničuje moralo med našim narodom z zavijanjem, lažmi, obrekovanjem in klevetami. «Straža» po svojem ostudnem pisanju nima para med slovenskimi listi. Gospodje okoli «Straže» prokleto malo upoštevajo Kristusove nauke in zato lahko mirno rečemo, da «Straža», ki se naravnost norčuje iz najlepših Kristusovih naukov, ni niti od daleč poklicana v to, da se ujedava radi svobode verskega pouka. Žal res, da se je nad to nalogo spravil v «Straži» dr. Jeraj, ki je po našem mnenju gotovo poštenjak, kakršnih je malo med našo žalibog zelo pokvarjeno duhov-

ščino. Dr. Jeraja samo vprašamo, če ni pisava «Straže» takšna, da ubija poštenost med našim narodom. «Stražina» pisava uničuje moralo med narodom, svoboda verskega pouka pa je gotovo ne bo. Kdor je veren, bo dal svoje otroke ravno tako poučevati v verouku kot doslej, kdor pa je neveren, ta pa je tudi doslej uplival na vzgojo svojih otrok, da so bili z njim istega mišljenja, čeprav so se v šoli učili verskih resnic. Klerikalni listi, ki imajo toliko besed o svobodi verskega pouka, naj rajše prej spremenijo način svojega grdega pisanja in naj šele potem pridejo nas poučevati. Potem bi njihovim kritikam še mogoče verjeli.

Gospodarstvo

= **Vrednost denarja.** Dne 8. t. m. se je dobilo: za 4 in pol našega vinarja ena avstrijska krona, za eno našo krono 27 vinarjev ena nemška marka, za 11 naših kron 60 vinarjev 1 laška lira, za 34 naših vinarjev ena madžarska krona, za 267 do 271 naših kron en dolar.

= **Množina naših bankovcev v prometu.** Dne 22. novembra je bilo pri nas v prometu za 4 milijarde 516 milijonov 20 tisoč 650 dinarjev papirnatega denarja.

= **Žitni trg.** Cene žitu so zopet narastle. Krivda temu leži v slabih prometnih razmerah, tako da navzlic dovoljni množini žita v naši državi ni mogoče žita dovažati pravočasno v kraje, kjer žita primanjkuje. Ravno vsled tega pomanjkanja rastejo cene. Sedanje visoke žitne cene se pa najbrže ne bodo dolgo držale, ker so nenaravno visoke in onemogočajo izvoz. Ako bomo hoteli z našim žitom konkurirati na zunanjih trgih z drugimi državami, bodo morale cene pasti, če ne, pa se bo lahko dogodilo, da bomo celo v našo državo uvažali druga cenejša žita. — V Somboru so bile zadnje dni sledeče cene: pšenica 1370 do 1400 K, nova koruza 1030 do 1040 K, stara koruza 1130 do 1140 K. V Osijeku se je tržil oves po 850 do 860 K.

= **Mariborsko sejmsko poročilo.** Na svinjski sejmu dne 2. t. m. se je pripeljalo 52 prašičev. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 4 tedne stari, komad 100 do 120 K; 5 do 6 tednov stari 180 do 200 K; 6 do 8 tednov stari 400 do 450 K; 5 do 6 mesecev stari 600 do 800 K; 8 do 10 mesecev stari 1400 do 1800 K; 1 leto stari 2000 do 2200 K; pol pitane svinje 1 kg mrtve teže 32 do 34 K; plemenske svinje 1 kg žive teže 26 do 28 K.

= **Cene na zagrebškem sejmu,** ki se je vršil koncem preteklega meseca, so bile sledeče: volji 16 do 18 K za 1 kg žive teže, junice 22 do 24 K, krave 8 do 14 K, teleta 22 do 24 K, pitane svinje 42 do 54 K, mršave 36 do 42 K. Seno se je prodajalo po 650 do 900 K, a slama po 350 do 400 K za 100 kg.

= **Pozor pred ponarejenim laškim denarjem.** V prometu so se pojavili 1000lirski italijanski bankovci, ki so razširjeni zlasti v zasedenem ozemlju. Tudi v Ljubljani so prijeli dve osebi, ki sta hoteli menjati ponarejene italijanske bankovce po 1000 lir.

= **Delniška pivovarna Zalec-Laški trg** je zvišala svojo glavnico od 2.640.000 na 8 milijonov kron. Pivovarna, ki se modernu preuredi, bo mogla proizvajati 100.000 hl prvovrstnega piva. Podjetje bo proizvajalo ves za pivo potreben slad, katerega je moralo doslej uvažati iz Češkoslovaške.

= **Jadranska banka d. d. v Beogradu** povišuje delniško glavnico od 30 na 120 milijonov kron.

= **Slovensko obrtno društvo v Mariboru** ima 11. t. m. v Gambrovi dvorani obrtniški shod.

stvari, kakor so jih uganjali, jih uganjajo in kakor jih bomo nekaj opisali v naslednjih slikah:

Kako pride študent v lemenat?

Pred leti me je vprašal mlad znanec, ki je študiral na dunajski univerzi jezikoslovje: «Kaj naj storim? Moja premožna mati mi ne dá nobene podpore več, ker nisem hotel v lemenat, brez denarja pa ne morem nadaljevati učenja, za drugo pa tudi nisem.»

Odgovoril sem mu: «Pa jo ubogaj!»

Nato pravi: «Ko pa ljubim ženske in zlato vinsko kapljo!»

Saljivo mu odvrnem: «Ali ne veš, da ima vsak župnik čedno gospodinjino in polno klet vina?»

Pozorno me je pogledal, nekaj pomislil in veselo vzkliknil: «Saj je res!»

Nekaj tednov pozneje je prišla njegova mati vsa vesela do mene in se mi iskreno zahvalila, da sem spravil njenega sina, katerega nobena njena beseda prej ni mogla pregovoriti za lemenat, na edino zveličavno pot.

Danes je njen sin dobrodušen župnik, ki ima lepo kuharico, kopico otrok in polno klet vina. Za polniko se ne briga, kolikor ga ne prisilijo njegovi tovariši, in ljudstvo ga ima rado. Toda njegova odkritost in naravno življenje je izjema.

O duhovniški «deviški čistosti» in nadnaravnj oblasti.

Ves drug je njegov tovariš, katerega pridigo sem slišal o priliki nove maše v neki romarski cerkvi.

Pôten in rdeč je vpil: «Res je velika Marija, ona je kraljica nebes, a nekaj pa le ne more: ona ne more brati sv. maše, kakor jo bo naš novomašnik!»

Ozrl sem se po tem čudežnem bitju, kamor je mož na prižnici s pristom kazal, in zagledal vse prej kakor duhovit obraz, ki je topo zrl na stare berglje, katere so romarji obesili na steno. Pridigar je še dalje na dolgo in široko proslavljal velikanško oblast in nadnaravno silo duhovnika, tako da je marsikatera uboga ženica samega strahu trepetala. Posebno je poudarjal deviško čistost vsakega duhovnika, ker bi sicer nikdar ne imel poverjenih tako svetih opravil.

Ravno tisto jesen se pripeljem z vlakom v Ljubljano ter stopim pred kolodvor, da pokličem starega, znanega fijakarja, ki me je vedno vozil po ljubljanski okolici, a vidim, da se pogovarja z nekim duhovnikom, ki se je takoj vsedel v zaprti voz in se odpeljal.

Najel sem drugega voznika in šele drugi dan sem srečal pred kazino starega ter se vsedel v njegov prazni voz. Na mojo opombo, da sem prejšnji dan moral najeti drugega, ker njega nisem dobil pred kolodvorom, mi je pravil, da je vozil nekega kaplana, ki pride vsakih štirinajst dni z brevirjem v roki na kolodvor, stopi v zaprt voz, se odpelje v Zvonarsko ulico k javni hiši, tam izstopi brez brevirja in kolarja, s pisano kravato in cvikarjem, ostane ondi eno uro ter se odpelje zopet na kolodvor in na Gorenjsko.

«Računam mu vselej dvojno takso, ker ga moram tako dolgo čakati!» je dostavil in pod obljubo tajnosti mi je povedal tudi njegovo ime. Bil je tisti goreči pridigar v romarski cerkvi pri novi maši, tisti hinavec, ki je pridigoval o duhovniški nadnaravnj oblasti in deviški čistoti!

(Konec prihodnjič.)

Novosti

*** Vprašanje državnih himen.** Ljubljanski škof dr. Anton Bonaventura Jeglič se je obrnil na beograjsko vladu s prošnjo, da odredi, da se mora peti pri cerkvenih državnih slavnostih samo ena himna, in sicer «Bože pravde». Kakor znano, je namreč pokrajinska uprava nedavno odredila, da se morajo peti vse tri himne «Bože pravde», «Lepa naša domovina» in «Naprej zastava slave...», kar je nezmislno že zaradi tega, ker je «Naprej zastava slave...» le navadna koračnica in ni bila nikdar slovenska himna. Sicer pa v eni državi vendar ne more biti več državnih himen, nego ena. Državna himna naj bo edinole «Bože pravde»!

*** Madžari napadli prekmursko mejo.** Madžarske čete so dne 29. novembra med Trskovo in Muro prestopile državno mejo. Njihov poveljnik je zahteval, da se morajo naše čete za 3 km umakniti. Naši so vztrajali. Ko so dobili ojačenje, so Madžari popihali čez mejo.

*** Da spet ne uide.** V Madeiro je dospelo te dni veliko število stražnikov, ki bodo stražili Karla in Cito, ki sta tam nastanjena, da ne pobegneta. Stroške za te stražnike bo nosila konferenca veleposlanikov. Stražniki bodo morali konferenci veleposlanikov redno poročati o stanju «kraljevskih vjetnikov».

*** Dr. Pegan nima več pisarne.** Disciplinarna obsodba ljubljanskega odvetnika znanega šušteršičjanca dr. Pegana je postala pravomočna ter se mu je odvetniška pisarna zaprla.

*** Akademski kolegij se je te dni formalno otvoril v Ljubljani.** V kolegiju ima svoj dom 135 visokošolcev.

*** Nove občinske volitve v Zagrebu,** kjer je bil svoječasno občinski odbor razpuščen, se bi imele vršiti 11. t. m., a so odložene.

*** Zadeva narodnega mučenika Kromarja.** Josip Skubic, gostilničar in mesar, Crnomelj 129, ni identičen z onim Josipom Matijem Skubicem, gostilničarjem, Crnomelj 133, ki je zapleten v afero narodnega mučenika Ivana Kromarja. Skubic, mesar, je bil vedno naprednega mišljenja, ter je tudi svoje otroke vzgojil v takem duhu. Med vojno je tudi cela družina občutila pest avstrijske strahovlade.

*** Agitacija za klerikalno časopisje.** Klerikalci so vpregli vse črnosuknježe, topoglave tercijalke in tercijalce, Marijine device, Orle in kar je še takšnih na pameti udarjenih in zaslepljenih, v svojo agitacijo za klerikalne liste. V Ljubljani se poslužujejo v to svrhu celo otroci. Tako sta prišli te dni k več naprednim obiteljem dve predrzni 17-18-letni smrkliji priporočat «katoliške» liste. Seveda so smrklijama povsod pokazali vrata. Opozarjamo naše somišljenike na deželi, naj takšne agitatorje, ki pridejo s sladkohanavskimi in vsiljivimi besedami agitirajo, vržejo črez prag. Potrebno je tudi, da naši trdni pristaši omahljivce dobro poučijo, da se ne bodo dali zapeljati od cukrenih besed.

*** Smrtna kosa.** Umrl je pri Negovi umirovljeni duhovnik Karel Wittmayer. — V Ptujski gori je umrl

Janko Šegula. — V Dolenji Brezovici na Dolenjskem je umrl finančni respicient Ivan Sicherl. — V Ljubljani sta umrli magistratni uslužbenec Josip Novak in posestnik Janez Čizman.

*** Maša v hrvatskem jeziku se je brala dne 8. decembra v Sokolski dvorani na Wilsonovem trgu v Zagrebu.** Mašo je bral duhovnik takozvane hrvatske katoliške reformirane cerkve.

*** Na smrt je bil obsojen pred novomeško poroto 36letni Ferdinand Weiss,** ker je lani na Dobliški gori pri Črnomlju s sekuro ubil svojo ženo in hčerko.

*** Mati sili 12letno hčerko, da se prodaja.** Nedavno je neka delavka v Zagrebu javila policiji, da je neki, s svojo materjo pri njej stanujoči deček oskrunil njeno 12letno hčerko. Deček se je moral zagovarjati pred sodiščem in se branil, češ da je ni prvi oskrunil, ker je imela deklica že pred njim in kasneje razmerje z različnimi moškimi. Dečkova mati pa je izjavila na policiji, da ni čudno, če sta se otroka pokvarila vsled slabega vzgleda dekličine matere, ki živi s svojim priležnikom, dočim se nahaja njen pravi mož v Ameriki. V nedeljo je omenjena oskrunjena deklica S. N. poskusila samomor. Vrgla se je pred tramvaj, da bi jo povozil. Le duševni prisotnosti tramvajskega vodnika se je zadržati, da se je mogel tramvaj pravočasno ustaviti. Dospeli stražnik je odvedel nato deklico na policijo. Tam je deklica izpovedala, da je hotela končati svoje življenje, ker jo njena mati sili, da se prodaja moškimi. Zunaj je deklica izjavila občinstvu, da se bo gotovo usmrtila, čeprav so jo sedaj rešili, ker ne mara živeti v takih razmerah. — Ta žalostna dogodka se zdi skoro neverjetna, a je resnična.

*** Obsojen cerkveni ropar.** Svoječasno je bila iz cerkve pri Sv. Martinu na Pohorju ukradena razna cerkvena posoda. Tatu ni bilo mogoče izslediti. Nedavno pa je prišel neki Orzinek iz Sv. Kungote k zlatarju Tratniku v Mariboru ponujat te predmete v nakup. Tratnik je dal sumljivega Orzineka aretirati. Orzinekov tovariš, ki je čakal pred vratni, je med tem pobegnil. Sodišče je obsodilo Orzineka v pondeljek na osem mesecev težke ječe.

*** Pelikani so se pojavili v Bački.** Tri teh v naših krajih redkokdaj vidnih ptičev so lovci ustrelili.

*** Smrt v vodnjaku.** Preteklo nedeljo zvečer je šel posestnik Franc Čebular, po domače Kočar iz Škofljega iz St. Vidja proti svojemu domu. Medpotoma je šel pit k Anžlovarjevemu vodnjaku pri Sv. Roku. Najbrže mu je spodrsnilo in padel je v vodnjak, kjer je utonil. Naslednji dan so ga opazili ter potegnili iz vodnjaka. Svojeci so ga celo noč iskali in so bili tudi blizu omenjenega vodnjaka. Ponesrečenec je bil trezen in skrben gospodar.

Boieviti Ličan

Pretekli četrtek zvečer je priteknel v Zagrebu k nekemu stražniku neznan človek in mu javil, da je

Ivan Maras iz Brloga pri Liki, 20letni poštni delavec nemilo premlatil lastnika vinotoča v Jurišičevi ulici 8, njegovo ženo in vse goste,

ki so srkali tam zlato kapijo, a potem razmetal vso hišno opravo. Redar je pohitel nemudoma na lice mesta in našel pijanega Marasa

samo v hlačah,

dočim mu je bil gornji del telesa popolnoma gol. Maras se je takoj spopadel s policajem; ga parkrat prevrnil in utekel iz sobe, hotoč zbežati preko nekega zida. Policaj pa je bil hitro za njim,

ga prijel za noge

in potegnil na tla. Na tleh sta se oba spet spoprijela, se nekaj časa ruvala in lasala, dokler se ni Marasu posrečilo vreti policaja v stran. Nato je Maras planil na ulico, gol kot je bil, daši je bilo mrzlo. Toda na to ni imel časa misliti, ker je bil redar že zopet za njim in

ga tolkel z gumijevo palico

tako dolgo, da je padel na tla. Na tleh je ležal Maras samo par sekund, potem pa je planil nenadoma na policaja, ga vrgel na tla ter pobegnil v bližnje poštno poslopje. Tedaj se je približal redarju neki močen človek in se mu ponudil

za pomočnika.

Ta je hitel za Marasom in ga dotekel v prvem nadstropju pošte in ga podrl. Maras pa se je takoj dvignil, prijel močnega človeka in ga vrgel kot mladega mačka po stopnicah ter mu vzel korajžo za nadaljnje zasledovanje. V tem je priteknel tudi stražnik, ali tudi ta je moral deliti žalostno usodo omenjenega močnega človeka. Maras ga je prijel in že je trkljal policaj po stopnicah.

Policaj pa ni obupal,

temveč je hitel za Marasom, ki je zbežal v drugo nadstropje in tam počakal policaja. Ta je udaril Marasa z vso silo z gumijevo palico po glavi. Ta udarec je bil za Marasa toliko, kot je mušji pik za slona. Maras se je samo malo obrnil in prevrnil stražnika. Jela sta se premetavati po tleh, dokler ni policaj zopet vstal in se tako postavil, da Maras ni mogel ubežati v uradne prostore. Na ulico si Maras ni upal več, temveč je vedno na novo poskušal bežati po prostorih, kar se mu pa ni moglo posrečiti, ker jo je za vsak tak poskus

dobil z gumijem po glavi.

Sicer so bili njemu ti udarci kot mušji piki, toda ravno prijetni pa le niso bili. Na ulici je bilo vse polno radovednežev, ki so čakali, kako se bo boj končal. Slednjič je redar potrkal na okno in zaprosil,

naj mu pošlje policija pomoč,

kar se je tudi zgodilo. Prišli so štirje redarji z gumijevimi palicami, verigami in vrvcami. Silni Ličan Maras pa se jih ni ustrašil. Oni so ga zvezali in vlekli na policijo, a Ličan se je nekoliko okrenil in trije stražniki so ležali v snegu. Ko je napel nekoliko mišice,

so popokale vse vrvice,

tako da so mu morali redarji pritegniti verige na rokah. Ker le še ni dal miru, so ga tolkli z gumijevimi palicami po golem hrbtu. Navzlic vsem ranam in udarcem je velikanski Ličan še nadalje

premetaval po snegu policaje,

ki so ga končno komaj privedli do prve stražnice. Redarji so bili vsi utrujeni in potni, a Ličan je, stopivši v sobo, mirno dihal, se nasmehnil, kot da se ni nič kaj posebnega dogodilo, ter tako iz šale z enim očesom malo pomežiknil. V zaporu se je Maras popolnoma umiril ter po malem celo svojo čudno dogodbo preštudiral, vsled česar se mu je zadelo, da ni bilo ravno prav, kar je napravil. Ko so mu dejali, da bo radi tega škandala zgubil službo,

je milo zaplakal

in dejal, da bo drugič pametnejši. Strogi gospodje pa so ga grdo pogledali in dejali, da na «drugič» ne dajo nič in da bi moral biti že sedaj dovolj pameten, čeprav je šele 20 let star.

Prosveta

Tretja obletnica smrti našega pisatelja Ivana Cankarja je 11. t. m. Pisatelj Ivan Cankar je znan med kmetiskim prebivalstvom po povestih v knjigah Mohorjeve družbe. Obletnico smrti bodo razna društva proslavila s predavanji o življenju velikega pokojnika. Ljubljansko gledališče bo v počastitev Cankarjevega spomina vprizorilo v nedeljo njegovo igro «Pohujšanje v dolini šentflorjanski».

Tisoči ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Fellerjev „Elsafluid“

kot lepotilo (kosmetikum)

za nego zob, zobnega mesa in glave ter kot dodatek k vodi za umivanje, ker učinkuje zaradi svojega antiseptičnega, čistilnega in osvežujočega delovanja kar najbolje. Ravne tako je prijetnejši kot kreklo, blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celotnega telesa. „Elsafluid“ je mnogo močnejši in učinkovitejši nego francosko žganje in sploh najboljšo sredstvo te vrste. Tisočera priznanja! Z namotom in poštnino za vsakega:

3 dvojne steklenice ali 1 specialna steklenica 48 K.

Za prodajalce:

12 dvojnih steklenic ali 4 specialne steklenice 100 K
24 dvojnih ali 8 specialnih steklenic. 280 K
36 dvojnih ali 12 specialnih steklenic. 304 K

POSTNINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.

PRIMOT: Elsa obličje za kurje očesa po 6 K in K 7-20; Elsa mentolni klistri 12 K; Elsa nosipalni prašek 11 K; pravo Elsa ribje olje 85 K; Elsa ustna voda 35 K; Elsa kolonjska voda 41 K; Elsa šuškal miris 41 K; glicerin po 6 in 30 K; Lysol, Lysosol 30 K; kakaški čaj 3 K; Elsa mesecni prašek 16 K; strop za podgane in miši po 6 in 12 K.

EVGEN V. FELLER, lekarnar.
STUBICA donja, Elsatrg št. 3-10
40-1 (Hrvaško). 48/144/11 b

Varčna gospodinja rabi edinele

GAZELA MILO

ki je najboljša in najcenejša!

Delniška glavnicar K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezervni okrog K 10.000.000

Beograd, Cefje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajovo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

* Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in širo-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka in svojega

* Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

* Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditiva na vsa tuja inozemska mesta.

* Daje predupnjo: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovaške kredite pod najugodnejšimi pogoji.

* Prevzema: Borna naročila in jih izvršuje nakalantno.

* Erzojavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.